Jaarverslag Regionaal Expert Team JeugdFV

2024

HET REGIONAAL EXPERT TEAM (RET)

Context
Sinds 2020 wordt in de Jeugdhulpregio JeugdFV (verder genoemd JeugdFV) het Regionaal Expert Team (RET) georganiseerd. Hiermee ondersteunen we de Lokale Teams (LT) en de Gecertificeerde Instellingen (GI) met complexe, vastgelopen problematiek door samen met jeugdige en ouders op zoek te gaan naar passende oplossingen. Hierbij kan gedacht worden aan vragen rondom complexe casussen waar de eigen expertise ontbreekt, de betrokken partijen onvoldoende samenwerken of de benodigde zorg niet beschikbaar is. Het RET JeugdFV werkt conform de afspraken van de VNG[1].

Kernteam RET JeugdFV
Het RET heeft een vast kernteam wat bestaat uit een afvaardiging vanuit Karakter, Pro Persona, Entrea, Pactum, Pluryn, Timon, Youke, ‘s Heerenloo, Team ED en Stichting Breder. Tevens is er een flexibele pool van gecontracteerde hulpverleners. Het RET kan ook expertise toevoegen vanuit een expert pool van het Boven Regionale Expert Team Gelderland (BOEG).

Doel RET
Het doel van het RET is om in complexe, vastgelopen casuïstiek voor iedere jeugdige en het gezin uit de regio een passende oplossing met perspectief te vinden, ongeacht de complexiteit van de zorgvraag.

Daarnaast wil het RET een bijdrage leveren aan een lerend jeugdstelsel door te leren van casuïstiek.

Het uitgangspunt van het RET is dat er bij de LT en de GI in principe voldoende expertise aanwezig is om de (specialistische) basiszorg te leveren. Als een professional vragen heeft met betrekking tot een (complexe) casus, kan hij daarmee terecht bij een gedragswetenschapper van de eigen organisatie of die van een samenwerkingspartner.

[1] https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/documenten/publicaties/2022/06/01/notitie-borgingsdocument-expertteams

WAT VOEGT HET RET TOE?

Wanneer het RET een bijdrage kan leveren, gebeurt dit altijd in nauwe samenwerking met de betrokken casusregisseur en in overleg met de betreffende gedragswetenschapper. Het RET streeft ernaar bij elke aanmelding contact te hebben met ouders en de jeugdige om gezamenlijk af te stemmen wat zij passend vinden.

Het RET kan worden ingeschakeld in de volgende situaties:

- Er is sprake van ontbrekende expertise.
- Er onvoldoende kennis van de problematiek bij de adviesvrager.
- De adviesvrager heeft alleen expertise op deelgebieden.
- Ondersteuning bij de (verklarende) analyse.
- De benodigde samenwerking tussen betrokken hulpverleners/jeugdhulpaanbieders komt niet of onvoldoende tot stand.
- De benodigde zorg is niet beschikbaar is, dat wil zeggen:
  - Niet op tijd beschikbaar; of
  - Structureel niet beschikbaar.
- Ouders of de jeugdige bevinden zich in een zeer complexe en uitzichtloze situatie, bijvoorbeeld wanneer:
  - Er sprake is van langdurig onvoldoende samenwerking, afstemming of vertrouwen in de hulpverleners.
  - Ouders of de jeugdige, samen met hulpverleners, signaleren dat extra expertise gewenst is of dat de benodigde hulp niet tot stand komt.

WAT ZAGEN WE IN 2024?

- Alle deelnemende organisaties binnen het RET zetten zich met grote betrokkenheid in om passende hulp te vinden. Desondanks ontstaan er regelmatig impasses, waardoor jeugdigen niet tijdig de zorg krijgen die zij nodig hebben. Dit is een onwenselijke situatie, die zowel op beleidsniveau als in het managersoverleg wordt besproken.

- Het advies van het RET is bindend en vastgelegd in de samenwerkingsafspraken met zorgaanbieders [2]. Het RET heeft de ruimte om onderbouwde, out-of-the-box oplossingen voor te stellen, zelfs als deze financiële consequenties hebben. Deze oplossingen worden altijd afgestemd met beleidsafdelingen en contractmanagement.

- In 2024 is voorgekomen dat het advies van het RET niet overgenomen is door betreffende gemeente of GI op basis van eigen bevindingen. Tevens werd gezien dat aangemelde, ingeplande vastgelopen casuïstiek voortijdig tot een eigen oplossing kwam, waardoor de RET bespreking afgelast werd. Deze casuïstiek evalueert het RET op een later moment om met elkaar te leren en kijken hoe dit te ondervangen.

- Veel casuïstiek binnen het RET vraagt om maatwerk. Er wordt primair gezocht naar passende zorg binnen de gecontracteerde mogelijkheden en binnen de grenzen van de JeugdFV. Toch komt het soms voor dat een niet-gecontracteerde vorm van jeugdhulp nodig is. In dergelijke gevallen stemt de casusregisseur dit, samen met het RET, af met de betreffende gemeente. In 2024 gebeurde dit enkele keren, bijvoorbeeld bij verblijf bij familie in Canada en een pleeggezin gefinancierd vanuit een PGB vanwege het ontbreken van een SKJ-registratie. Out-of-the-box oplossingen brengen soms risico’s met zich mee, waardoor afstemming met alle betrokken partijen, inclusief gemeenten en contractmanagement, essentieel is. Het RET neemt geen casussen over; de casusregisseur blijft te allen tijde verantwoordelijk voor het proces.

- Belemmeringen zoals personeelstekorten, een gebrek aan opvangplekken en verhoogde veiligheidsrisico’s kunnen niet door het RET worden opgelost. Hierdoor is het niet altijd mogelijk om de gegeven adviezen daadwerkelijk uit te voeren. Dit roept de vraag op wat de waarde van een advies is als het niet gerealiseerd kan worden, maar vooral wat dit betekent voor de jeugdigen en hun gezinnen.

[2] Zie bijlage 5 Deelovereenkomst Veiligheid en bijlage 9 Deelovereenkomst Ambulant en Verblijf https://www.jeugdfv.nl/aanbieders/inkoop

- In 2024 is het RET gestart met een tweewekelijks overleg. In de zomer zagen we een afname in het aantal aanmeldingen, maar vanaf oktober nam dit weer toe.

- Bij vijf aangemelde casussen was het Regionaal Veiligheidsteam (RVT) betrokken. Waar mogelijk is gezamenlijk opgetrokken met het RET. Tegelijkertijd signaleerde het RET dat er bij casusregisseurs onduidelijkheid bestond over wanneer het RVT of het RET ingeschakeld moet worden. In 2025 willen we meer helderheid bieden over de routing tussen deze twee tafels en de Jeugdbeschermingstafel (JB-tafel).

- Het RET werkt nauw samen met BOEG en andere RET's in Gelderland via maandelijkse RET-BOEG-vergaderingen.

SIGNALEN EN VERBETERPUNTEN VAN HET RET

Het blijft het RET opvallen dat casuïstiek laat ingebracht wordt, wat de kans op crisis vergroot. Het RET bemiddelt niet in crisis. Daarnaast signaleert het RET dat er vaak (te) lang doorgegaan met inzet van lichte vormen van hulp.

De oproep van het RET is tijdig casuïstiek inbrengen om stapeling van zorg en crisis zo mogelijk te voorkomen.

Verklarende analyse (eerst begrijpen dan (be)handelen)[3], is vaak niet aanwezig.

Opdracht RET/Regio: het maken van een regionaal plan om een (Verklarende Analyse) te implementeren, zodat de zorgprofessionals in de regio in staat zijn deze te maken.

Ontbreken perspectiefplan

Het RET verwacht van de casusregisseurs een tijdig, in gezamenlijkheid met de jeugdige vanaf 16 jaar gemaakt perspectiefplan bij residentiële plaatsingen. Dit is steunend voor de jeugdige. Tegelijk ziet het RET dat het ontbreken van perspectief ook veelal te maken heeft met een moeizame zoektocht naar een perspectief biedende plek. Des te meer adviseert en stuurt het RET op dit punt[4].

Dertien jeugdigen volgende speciaal onderwijs en bij vijf jeugdigen was er sprake van geen onderwijs. Het valt het RET op dat hier veelal geen aandacht voor is in de vraag aan het RET.

Het RET verwacht van de casusregisseurs dat zij, indien nodig, het onderwijs, samenwerkingsverband of leerplicht betrekken om in gezamenlijkheid tot een plan te komen.

[3] Https://www.han.nl/artikelen/2023/02/verklarende-analyse/Rapport-Verklarende-Analyse.pdf
[4] Https://www.nji.nl/van-jeugd-naar-volwassenheid/zo-maak-je-een-toekomstplan-met-een-jongere

Ontbreken vertrouwenspersoon die ‘meegaat’ met de jeugdige (met name jeugdigen die residentieel wonen). Te vaak wordt hier de mentor van de groep genoemd.

Het RET vraagt de casusregisseurs een vertrouwenspersoon tot onderdeel van hun plan te maken.

Het valt op dat de casusregisseur met regelmaat aangeeft dat jeugdige en ouders niet aansluiten bij het RET. Als reden wordt vaak aangegeven dat het te belastend is voor betrokkenen.

Het RET heeft als uitgangspunt het Samen beslissen. Dat maakt dat het RET altijd een gesprek heeft met jeugdig en ouders. Dit kan voor, tijdens of na de RET bespreking.

Veel ziekte, uitval en wisseling personeel bij zowel de casusregisseurs als betrokken zorginstellingen. Voor de jeugdige en zijn ouders betekent dit dat er veel verschillende gezichten zijn, vertraging ontstaat en inhoudelijke informatie soms wegsijpelt en daarmee de doorgaande lijn steeds verbroken wordt.

In 2024 zijn zeven casussen meerdere keren teruggekomen bij het RET omdat de zoektocht naar een passende plek bleef stagneren. Tevens waren er zes her aanmeldingen uit 2022 en 2023.

ZELFREFLECTIE RET

In september heeft het RET een ‘APK’ uitgevoerd, waaruit de vier hieronder weergegeven actielijnen zijn voortgekomen:

1. Mandaat

- Mandaat in organisatie opvolgen managersoverleg RET.
- Niet of, maar hoe vindt opvolging RET advies plaats.
- Bij stagnatie advies schakelt voorzitter snel met betrokken organisaties.

Dilemma’s & signalen:

- Hoe handelen we met wachtlijsten/mandaat?
- Meer maatwerk en flexibiliteit in oplossingen.
- Belang jeugdige meer centraal stellen dan mogelijkheden organisatie/RET.

2. Lerende netwerken

- Samenwerken GGZ /RET
- Essentiële Functies 2025 uitwerken.
- Procesregie en opvolging jeugdige na 1 jaar.
- Duidelijke communicatie: hoe verwoorden van de vraag wat de jeugdige nodig heeft aan de organisatie die het RET het advies geeft.
- Goede kennis sociale kaart en gecontracteerde aanbieders.

Dilemma’s & signalen:

- Nog meer inzetten op netwerk cliënt en cliënt meer regie geven.
- Ouders blijven verantwoordelijk.
- Appel doen op deze verantwoordelijkheid en gezonde stuk: wat ligt binnen eigen bereik van ouders?

3. Verwachtingsmanagenment

- Kritisch zijn op invulling GVJB aanmeldformulier.
- Vervolgacties SMART opstellen.
- Opvolgen advies bespreken met jongeren. Evaluatie van ouders en jongeren terugkoppelen in RET kernteam.

Dilemma’s & signalen

- Meerwaarde RET in expertise vanuit de inhoud/ deskundig.

4. Onderwijs

- RET organiseren als onderwijs uitblijft.
- Vaker leraar aan tafel bij stagnatie.
- Visie school betrekken in advies (wat gaat goed/wat is nodig?)
- Altijd inzet op zo normaal mogelijk onderwijs, thuis of in verblijf.

BEST PRACTICE

- Twee jeugdigen zijn met succes vanuit een gezinshuis en pleeggezin teruggeplaatst naar hun thuisomgeving.

- Na meerdere mislukte plaatsingen binnen groepssettings en een toename van zorgelijk gedrag, is een jeugdige in een gezinssetting geplaatst bij een zeer ervaren pleegmoeder. Deze plaatsing wordt ondersteund door pleegzorg, ambulante begeleiding en een intensieve opvolging vanuit de casusregisseur. Voor het eerst in maanden heeft de jeugdige geen nieuwe doorplaatsing hoeven ondergaan. De situatie blijft tot op heden stabiel en er is voorzichtig positieve ontwikkeling zichtbaar.

- Inzet van een ervaringsdeskundig maatje in 10 casussen.

- Afname van een Verklarende Analyse om het toekomstperspectief beter in kaart te brengen.

ERVARING RET VANUIT JEUGDIGEN, OUDERS & KERNTEAM

Ouders

- Prettig dat er breed gekeken wordt en geluisterd.
- We dachten dat we geholpen werden door experts, maar uiteindelijk hielp het niet.
- Ik werd serieus genomen in hoe ik dacht en voelde.
- Vooraf al gesprek met ouders zou ik waarderen.
- We hebben het RET als meedenkend, prettig en professioneel ervaren.

Jeugdige

“Ik had geen grip meer op mijn leven, geen school, geen werk. Met de casusregisseur had ik geen goede band, niet het gevoel dat er echt naar me geluisterd werd. Ik woon nu weer bij mijn moeder en dat is erg fijn.”

Kernteam

- Ik vind het fijn deel uit te maken van het RET. Iedereen is goed voorbereid.
- RET wordt te veel gebruikt als ingang voor een plek.
- Men komt naar het RET voor een bed.
- Ingewikkeld om het mee te nemen in eigen organisatie, om het daar door te zetten. RET geen mandaat om wachtlijst te omzeilen.
- Voldoende verschillende expertise aan tafel aanwezig.
- Soms te veel mensen aan tafel wat het ingewikkeld maakt een goede oplossing te creëren.

CIJFERS

- In totaal 25 aanmeldingen, waarvan 1 teruggetrokken.
- 11 casussen hadden betrekking op consultatie en adviesvragen.
- In 11 zaken heeft het RET procesregie ingezet. Daarnaast liepen er nog 6 procesregie zaken vanuit 2023.
- Naast de inbreng bij het RET heeft het RET twee keer bij een MDO aangesloten en procesregie genomen heeft.
- Er zijn ongeveer 15 vragen voor informatie en advies afgehandeld.
- De gemiddelde leeftijd is tussen de 15-17 jaar, waarbij 16 jaar het hoogste scoort.
- Jeugdigen worden veelal aangemeld met ASS, gedrags- en hechtingsproblematieken.
- De hoogste scoren in problematiek van ouders ligt in overbelasting, ouder - kind relatie en (instabiele) opvoedingssituatie.

Verdeling geslacht

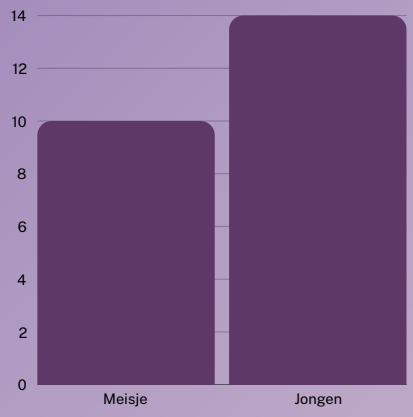

Afgenomen verklarende analyse

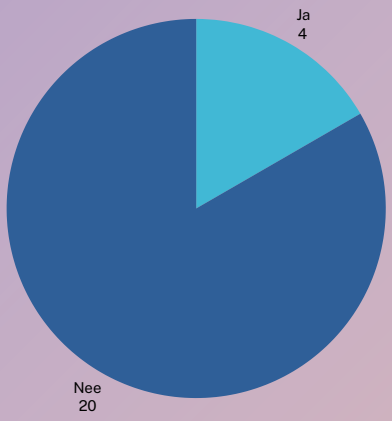

Aantal clieten per reden (her) aanvraag

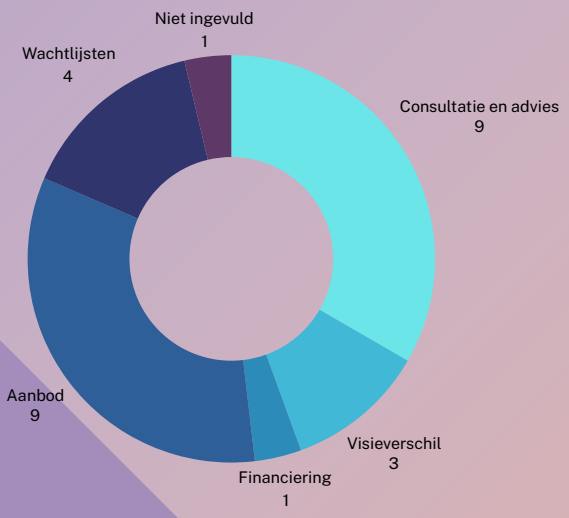

Aantal cliënten per onderwijs

(waarbij 16 jeugdigen problemen hadden met volgen onderwijs)

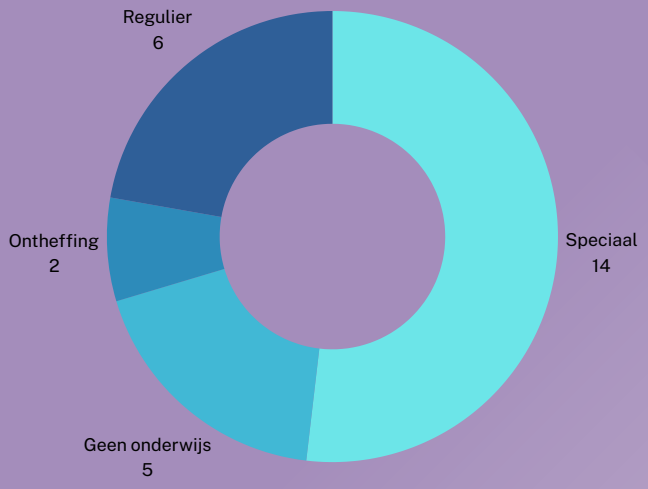

Gemeenten die hebben bijgedragen aan het RET

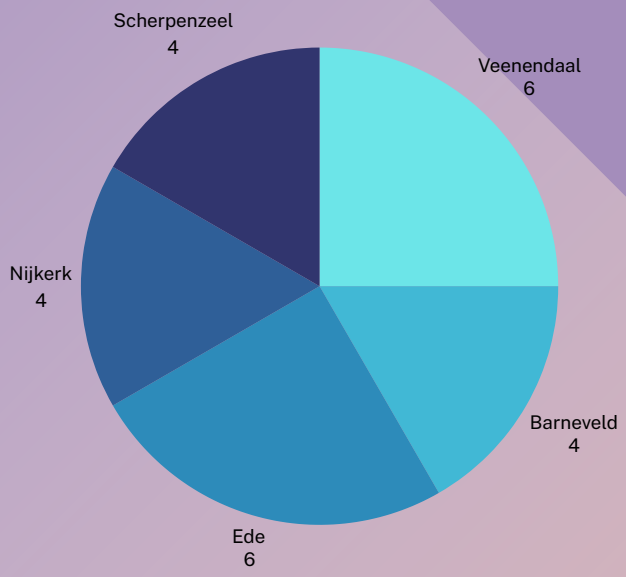

Aantal clienten per problematiek

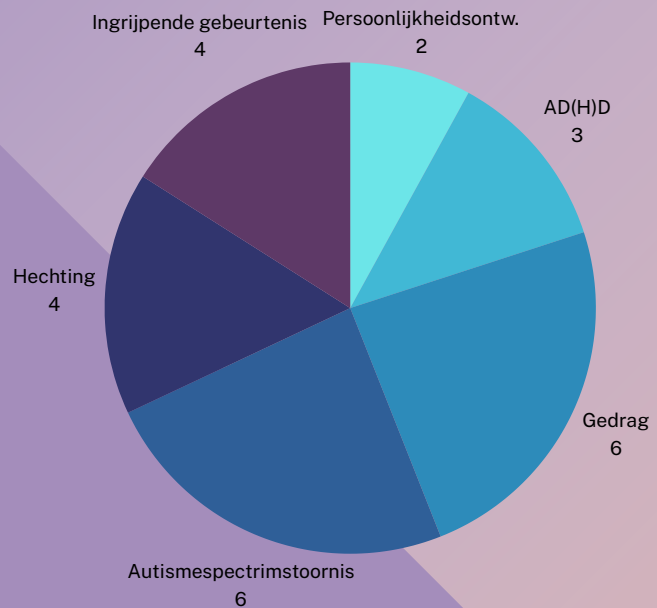

SPEERPUNTEN 2025

- Het RET wil anders samenwerken, geen nieuw aanbod maar niet loslaten en zo met de partijen waarde toe te voegen vanuit betrokkenheid. Vanuit deze gezamenlijke verantwoordelijkheid aan concrete doelen en acties (stappenplan) werken.[5]
- Het RET ontwikkelen als kennisbron met daadkracht in de uitwerking. In gezamenlijkheid van vraag tot oplossing komen.
- In de provincie Gelderland zijn de Essentiële Functies (EF) van start gegaan per 1 januari 2025. Het RET gaat als toegang voor de EF fungeren, alsook voor de inzet van de Mobiele Brigade (MB). Meer informatie hierover en het in- en uitstroom profiel is te vinden op de site van de G7[6].
- Blijvend aandacht geven aan bekendheid kennis van het RET in de regio.
- Samenwerking onderhouden met contractmanagement, beleid en RVT.
- In 2025 is het RET onderdeel van de Jeugdhulpregio JeugdFV.

5] https://sociaalweb.nl/nieuws/doorbreken-van-machteloosheid-door-aligned-werken-over-de-af-en-ombouw-van-jeugdzorg-plus/?utm_medium=email&utm_campaign=PONT%20%7C%20Zorg%20%26%20Sociaal%20nieuwsbrief%20DO%2022-01&utm_name=Nieuwsbrief%20ZSW
[6] Https://www.g7jeugd.nl/bovenregionaal/project-essentiele-functies